

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 577/23
18.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Радмила Матовић, адвокат из Београда, ул. Љешка бр. 90, против тужене – противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Дарко Богдановић, адвокат из Београда, ул. Војводе Миленка бр. 24, ради развода брака и супружничког издржавања, одлучујући о жалби парничних странака изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П2 1852/20 од 12.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 18.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене ББ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 1852/20 од 12.06.2023. године, у ставу првом и другом изреке.

УКИДА СЕ решење о трошковима поступа из става трећег изреке пресуде Првог основног суда у Београду П2 1852/20 од 12.06.2023. године и предмет у том делу **ВРАЋА** првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 1852/20 од 12.06.2023. године, ставом првим изреке разведен је брак закључен дана ...2014. године у Београду, уписан у матичну књигу веначних која се води за матично подручје Стари град, под текућим бројем ..., за годину 2014., између АА, рођеног ... године, у ..., од оца .. и мајке ... и ББ, рођене ..., дана ... године, у ..., од оца ... и мајке ... Ставом другим изреке одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев и предлог за доношење привремене мере тужене – противтужиље којим је тражила да се тужилац – противтужени обавезе да јој на име доприноса за издржавање плаћа месечно 30% од своје зараде коју остварује рентирањем – издавањем непокретности уписаних у лист непокретности бр. ... КО ...,

сваког 1-ог до 5-ог у месецу, па убудуће, док за то постоје законски услови, почев од дана подношења противтужбе. Ставом трећим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Благовременом жалбом тужена је побијала ову пресуду у ставу првом и другом изреке из свих законом прописаних разлога.

Благовременом жалбом тужилац је побијао решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке ожалбене пресуде из свих законом прописаних разлога.

У одговору на жалбу тужилац – противтужени је предложио да се жалба тужене – противтужиље одбије, као неоснована.

Апелациони суд у Београду испитао је побијану пресуду, у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку, наставши да је жалба тужене – противтужиље неоснована, а да је жалба тужиоца – противтуженог, основана.

У поступку пред првостепеним судом, у потврђујућем делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку парничне странке су биле у браку који је био закључен дана, 03.02.1986. године, а који је разведен пресудом Првог основног суда у Београду П2 6726/13 од 13.11.2013. године, да би се поново венчали дана 14.08.2014. године. Из брака имају петоро одрасле деце, и живе у истом домаћинству. Тужилац – противтужени жели да се брак разведе док са друге стране тужена – противтужиља није сагласна са разводом брака и истакла је захтев за супружничким издржавањем. Обе странке су незапослене али живе од изнајмљивања два апартмана, а тужилац има и три локала од којих издаје два и међу странкама је неспорно да туженој – противтужиљи припада 40% од зараде на име изнајмљивања апартмана (30% нето прихода и још 10% за трошкове расхода око апартмана). Тужилац – противтужени је приликом саслушања у својству парничне странке на рочишту дана 16.11.2021. године, изјавио да су обоје незапослени, да се издржавају тако што издају два апартмана које он има у власништву. Тужена-противтужиља не доприноси финансијски њиховом домаћинству, нити плаћа рачуне, осим за SBB за стан у коме живи, што су сви њени расходи, а не даје новац ни за храну, нити кува, не издржава децу и симболично учествује у породичном животу, тако што понешто у кући уради. У погледу супружничког издржавања које је тражила противтужбом од 04.03.2021. године, тужилац – противтужени је навео да је и пре подношења противтужбе, током трајања поступка, од издавања апартмана имала зараду од 30% и да је то њихов договор. Доњи апартман се издаје за 70-80 евра, а горњи од 90 евра, па навише, а у просеку 100 евра, с тим да када је "слабији" месец, апартмани су заузети око 20 дана, а када боље раде, то је преко 25 дана, скоро до целог месеца. Од издавања апартмана месечна зарада износи око 3.600 евра, од чега тужена-противтужиља добија 30%, као нето приход и још 10%, за трошкове расхода апартмана. Осим тога, он издаје и два локала (од три), од чега тужена нема приходе.

Тужилац-противтужени за стан плаћа комуналије у износу око 15.000,00 динара, и годишњи порез од 280.000,00 динара. Иначе, продао је локал за 100.000 евра и вратио дугове тужене – противтужиље, а није му познато да је од новца који је добила продајом свог стана, икоме вратила дуг, већ је он враћао дуг који је имала према куми. Саслушана у својству парничне странке тужена – противтужиља, на рочишту дана од 22.12.2021. године, изјавила је да је тужилац власник наведених апартмана и локала (три локала). Противтужбу је поднела за супружничко издржавање због страха шта ће бити са њом у седмој деценији, пошто није запослена, иако је раније радила и нема имовине која може да јој донесе приход, а још није остварила право на пензију, мада је поднела захтев (у априлу наредне године ће јо утврдити услове). Два апартмана и три локала се издају, од чега 40% од издавања два апартмана припада њој, али не зна колико то тачно износи, с тим да уколико би апартмани били издати током целог месеца, приход би био од око 2.000 евра, од чега би јој припало око 40% од тога, с тим да оима мемсеци када се не узимају у закуп. Договор да добија 40% од закупнине је постигла са тужиоцем. Не зна колике су јој месечне потребе, нити колики су његови приходи и не зна колико да му тражи на име издржавања месечно, после 36 година брака, сматра да није заслужила развод и сматра да би њихов брак требало да опстане, пошто не види решење у старости која долази. Навела је и да није доброг здравственог стања, али да пуно хода, да је радно способна и да би волела да ради више. Од издатака плаћа рачун за SBB, телефоне за себе и за две ћерке и храну, уколико једу заједно.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, применом чл. 41. и 151. Породичног закона Републике Србије, донео одлуку као у ставу првом и другом изреке ожалбене пресуде, налазећи да су брачни односи између странака озбиљно поремећени и да се заједница живота супружника објективно не може остварити, док је ставом другим изреке ожалбене пресуде, одбио предлоготивтужбени захтев и предлог за доношење привремене мере тужене – противтужиље, пошто нису испуњени услови прописани Породичним законом за супружничко издржавање, нити Законом о извршењу и обезбеђењу, јер тужена-противтужиља, није доказала основаност потраживања супружничког издржавања, нити опасност да ће по њу настати ненадокнадива штета у случају недоношења привремене мере.

У конкретном случају, правилно је првостепени суд нашао да су односи између парничних странака озбиљно и трајно поремећени, имајући у виду да је озбиљна она поремећеност брачних односа која доводи до прекида комуникације између супружника, док је трајна поремећеност односа када није у изгледу да брачна криза буде окончана. Тужилац – противтужени је био изричит током првостепеног поступка, да не жели да буде даље у браку са туженом-противтужиљом, те је правилно првостепени суд закључио да није друштвено оправдано да се њихов брак формалноправно одржава, уколико се не остварује сврха брака, нити друштвени интерес за таквим браком, будући да се сврха брака не може остварити без складне животне заједнице супружника. Стога је правилно првостепени суд применом члана 41. Породичног закона одлучио као у ставу првом изреке ожалбене пресуде, када је развео брак странака, јер сваки супружник има право на развод брака, ако су брачни односи озбиљно и трајно поремећени или ако се објективно не може остварити заједница живота супружника, па је за развод довољна једнострана изјава воље неког од супружника, а такву вољу је исказао тужилац, наводећи да не жели да буде даље у

браку са туженом.

Одлучујући о противтужбеном захтеву тужене – противтужиље правилно је првостепени суд ценио да је међу странкама неспорно да су обоје незапослени и да живе од изнајмљивања апартмана од чега, према њиховом договору туженој – противтужиљи припада 30% од нето прихода и још 10% за трошкове расхода апартмана, који се издају између 20-25 дана месечно, с тим да се доњи апартман издаје за 70-80 евра дневно, а горњи за 90 евра, па навише, у просеку за 100 евра, дневно. Уколико су апартмани у просеку издати 23 дана месечно, према наведеним закупнинама приход за доњи апартман је 1.610 евра, месечно, а за горњи 2.070 евра, месечно, па укупан приход од апартмана износи минимум 3.680 евра, месечно. С обзиром на околност да туженој – противтужиљи припада 30% као нето приход, она по основу изнајмљивања оба апартмана добија најмање 1.104 евра, месечно и још 10% на име трошкова расхода апартмана, што је 360 евра, месечно.

Одредбом члана 151. став 1. ПЗ Републике Србије, прописано је да супружник који нема довољно средстава за издржавање, а неспособан је за рад или је незапослен, има право на издржавање од другог супружника, сразмерно његовим могућностима. Ставом трећим истог члана прописано је да супружник нема право на издржавање ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за другог супружника.

У конкретном случају, подела прихода од издавања апартмана између парничних странака постојала је и пре покретања овог поступка, а тужена – противтужиља, уз поднету противтужбу током трајања поступка није доставила доказе о својим потребама нити их је у свом исказу могла да определи. Од издавања апартмана она остварује приходе, минимум 1.104 евра, месечно, што је већи приход од просечне плате или пензије у Републици Србији, с тим да је првостепени суд је узео у обзир и да је незапослена, али да је радно способна, а у списима предмета нема доказа на околност да је неспособна за рад или да јој је смањена радна способност, с тим да је сама тужена – противтужиља приликом саслушања навела да је последњи пут била у радном односу 2003. године. Стога је правилно првостепени суд нашао да је околност што није запослена, избор тужене – противтужиље, која је и по оцени овога суда способна за рад, али не ради, пошто се издржава од изнајмљивања апартмана, од чега просечно нето приходује износом од 1.104 евра. Стога је првостепени суд правилно закључио да иста не може да оствари право на издржавање од стране бившег супруга, а није утврђено да постоје нарочито оправдани разлози који би је спречавали, као повериоца издржавања, да својим радом остварује приходе ради сопственог издржавања, поред прихода који јој тужилац већ даје, а све у смислу члана 151. ПЗ.

Из истих разлога правилно је одбијен и предлог тужене – противтужиље за доношење привремене мере којом је тражила да се тужилац – противтужени обавезе да на име доприноса за њено издржавање плаћа месечно 30% од зараде коју остварује рентирањем – издавањем непокретности уписаних у ЛН бр. ... КО ..., сваког 1-ог до 5-ог у месецу па убудуће, док за то постоје законски услови, почев од дана подношења противтужбе, јер нису испуњени услови прописани Породичним законом, нити Законом о извршењу и обезбеђењу, нити је тужена – противтужиља, доказала

основаност свог потраживања, нити опасност да ће по њу настати ненадокнадива штета уколико провремена мера не буде усвојена, имајући у виду да већ прима 40% од издавања апартмана, а што је по оцени овога суда износ који јој покрива трошкове, јер од тога живи све време, па нису испуњени услови из члана 449. став 2. ЗИО.

Неосновани су наводи жалбе тужене – противтужиље, да тужилац – противтужени, од подношења тужбе живи у заједници са њом и њиховом децом, што тужилац ни у једном моменту не оспорава, па не стоји да је неспорна чињеница да су им односи трајно нарушени и поремећени. Супротно наводима њене жалбе, правилно је првостепени суд утврдио да су им брачни односи озбиљно и трајно поремећени и да тужилац – противтужени, оправдано не жели да буде у таквом браку, у коме не остварује свој интерес као супружника. У конкретном случају, између њих се у дужем временском периоду не остварује сврха брака, иако станују у истом стану, на адреси ..., са својом пунолетном децом, што не утиче на чињеницу да воде одвојени живот и да им је комуникација искључиво пословна и ограничена на организацију издавања апартмана. Надаље, не постоји ни супружничка комуникација, одвојено се хране, а тужена – противтужиља, не учествује ни у трошковима који оптерећују непокретност у којој станују, нити даје новац за храну и за потребе деце, према исказу тужиоца од 16.11.2021. године. На одлуку првостепеног суда да разведе њихов брак, без утицаја су наводи тужене – противтужиље, да су већ једном имали несугласице у браку за које се претпостављало да су им трајно пореметиле односе, али су обновили заједницу и поново ступили у брак, имајући у виду изјаву тужиоца – противтуженог, на рочишту дана 16.11.2021. године, где наводи да су им односи толико поремећени да није могуће одржати брак и да је прошли пут мислио да ће се неке ствари променити, међутим, нису, па је правилна одлука првостепеног суда из става првог изреке ожалбене пресуде.

Неосновани су наводи жалбе тужене – противтужиље у односу на одлуку суда да одбије њен захтев за супружничко издржавање, имајући у виду да странке живе од изнајмљивања два апартмана и да је међу њима и пре покретања поступка постојао договор о расподели прихода, те колики проценат од нето прихода од изнајмљивања два апартмана припада туженој, која је иначе, радно способна и чија незапосленост је њен избор, те која од изнајмљивања апартмана остварује просечан месечни нето приход од 1.104 евра, знатно већи од просечне плате или пензије у Србији. Осим тога, по оцени овога суда тужена – противтужиља не испуњава законске услове да јој буде досуђено законско издржавање, јер у овом моменту има довољно средстава за издржавање, а није неспособна за рад, већ је незапослена по сопственој вољи, пошто остварује месечна примања знатно већа од просечне плате или пензије у Србији. Стога, супротно жалбеним наводима нема право на издржавање од тужиоца, као бившег супружника, а осим тога аплицирала је за пензију. Овај суд је ценио и наводе тужене – противтужиље да је од продаје непокретности коју је наследила од оца, уложила средства на опремање локала који заједнички рентирају, имајући у виду да током поступка све до закључења главне расправе, није доставила одговарајуће доказе на ту околност, а на њој је био терет доказивањам сходно правилима о терету доказивања из члана 231. ЗПП.

Неосновани су наводи жалбе тужене – противтужиље да првостепени није извео све предложене доказе, као што је саслушање предложених сведока и вештачење, већ је те доказне предлоге тужене одбио, а у ожалбеној пресуди навео да није доказала

основаност свог потраживања, будући да су наведени доказни предлози одбијени, као сувишни, јер би усвајање таквих предлога тужене – противтужиље довело до одуговлачења поступка и представљало би злоупотребу процесних права, с њене стране, пошто је изведеним доказима чињенично стање у потпуности утврђено.

Како се ни осталим наводима жалбе тужене – противтужиље не доводи у сумњу правилност и законитост првостепене пресуде у ставу првом и другом изреке, применом члана 390. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Међутим, Апелациони суд налази да је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке ожалбене пресуде, засновано на погрешној примени материјалног права, а што тужилац – противтужени основано истиче у жалби.

Наиме, првостепени суд је у образложењу побијане пресуде навео да је одлука о трошковима поступка донета у смислу одредбе члана 150. Закона о парничном поступку, а у вези одредбе 207. ПЗ Републике Србије, те се на тај начин суд водио разлозима правичности и одлучио као у ставу трећем изреке пресуде, наставши да је правично да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка, јер је овај поступак вођен ради развода брака и супружничког издржавања, дакле у интересу обе странке, с тим да је тужилац предложио да свака странка сноси своје трошкове, док тужена трошкове поступка није ни тражила будући да је њен пуномоћник из реда адвоката одређен решењем општине. Међутим, увидом у записник о главној расправи одржаној дана 12.06.2023. године, утврђено је да је пуномоћник тужиоца – противтуженог тражио трошкове поступка за седам одржаних рочишта по 29.250,00 динара, за четири неодржана рочишта по 16.875,00 динара, за састав одговора на тужбу по противтужби 13.500,00 динара, а од спајања поступка за свако рочиште по противтужби за одржано по 18.000,00 динара, а за неодржано по 11.250,00 динара, уз таксе по оцени суда, па је нејасно како је првостепени суд закључио да је тужилац предложио да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка. На истом рочишту пуномоћник тужене је тражио трошкове поступка за два поднеска од по 24.750,00 динара, за шест одржаних рочишта од по 29.250,00 динара, за четири неодржана од по 16.875,00 динара и таксу по оцени суда, па је нејасно на основу чега је првостепени суд закључио да тужена – противтужиља трошкове поступка није тражила.

Са свега наведеног, овај суд је применом члана 401. тачка 3. ЗПП, укинуо решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке побијане пресуде и предмет вратио првостепеном поступку, у том делу, на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити повреде на које му је указано, те ће савесном и брижљивом оценом изведених доказа, потпуно и правилно утврдити чињенице на које му је напред указано, у складу са датим примедбама и донети правилну и на закону засновану одлуку о трошковима парничног поступка.

Пошто поступи на изложен начин, првостепени суд ће бити у могућности да донесе правилну одлуку о трошковима поступка, за коју је у обавези да да јасне и потпуне разлоге, да би се њене правлност и законитост могле испитати.

Применом члана 165. став 1. ЗПП, одбијен је захтев тужене – противтужиље, за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован јер иста није успела у поступку по жалби. Применом исте одредбе овај суд није одлучивао о трошковима поводом правног лека, које је захтевао тужилац – противтужени, јер ће се о томе одлучивати у коначној одлуци.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић